

LEIRDALEN BARNEHAGE

MED VEKT PÅ NATUR OG FRILUFTSLIV

VIRKSOMHETSPLAN 2018-2023

Leirdalen Barnehage

er en 3 avdelings barnehage på Rossland i Meland Kommune. Vi legger vekt på natur og friluftsliv. Vi har egen båt, lavo og grønnsakhage som gir barna unike opplevelser og minner.

Vi er en veldreven barnehage med kompetent personale som jobber etter læringsmetoden «De mange intelligens» – MI. Vi leter etter barnets gode egenskaper og styrker disse.

Vi tar imot barn fra 0-6 år og har en skjermet avdeling for de aller minste. Vi jobber kontinuerlig med trygg tilknytning og har et stabilt personale.

LEIRDALEN BARNEHAGE SA

EN BARNEHAGE MED VEKT PÅ NATUR OG FRILUFTSLIV

En trygg og lærenk barnehage med fantastiske og unike naturopplevelser

JA VI TRIVES I LEIRDALEN BARNEHAGE

Leirdalen Barnehage Ievegen 2 5917 Rossland

56179360

post@leirdalen.no

www.leirdalen.barnehage.no

Leirdalen barnehage	3
Omsorg, Lek og læring.....	10
Samarbeid med barnas hjem.....	13
Planlegging, dokumentasjon og vurdering.....	14

LEIRDALEN BARNEHAGE SA-Med vekt på natur og friluftsliv.

Tilby en variert og innholdsrik hverdag

Leirdalen Barnehage er en 3 avdelings foreldremedlemsbarnehage som holder til på Rossland i Meland kommune. Barnehagen har vært i drift siden august 2005. Åpningstiden er 0645 til 1700 alle hverdager.

Vår adresse er: Leirdalen Barnehage Ievegen 2 5917 Rossland
Tlf: 56 17 93 60 E-mail: post@leirdalen.no

Friluftsliv

Barn trenger natur for fysisk utfoldelse, utforskning, læring og glede. Naturen trenger barn for å bli brukt, verdsatt og ivaretatt. Derfor er natur og friluftsliv viktig for Leirdalen Barnehage. Vi har flott natur i nærmiljøet der vi har tilgang til båt, sjø og aktiviteter som gir barn trivsel og fantastiske opplevelser i naturen.

Organisering

Barnehagen har plass til 55 barn. Vår idealnorm er:

Lillebjørn : 14 barn i alder 0-3 år

Gaupa/Ulven: 36 barn i alder 3-6 år

Sammenslåing, omorganisering, rekruttering er nødvendig hvis færre barn eller økning av barn og søkere. Personalet er tilsatt etter gjeldende barnehagelovens normer.

Ny lov vedtatt i august 2018. 14 barn pr pedagog store barn. 7 barn pr pedagog småbarn.

Ny Rammeplan 01.august 2017: Ansvar og roller.

Barnehageeier: Overordnet ansvar for at barnehagen drives i samsvar med gjeldende lover og regelverk. Barnehageloven §7 første ledd.

Daglig leder har 3 delt hovedansvar.

Pedagogisk innhold. Administrative oppgaver - Personalledelse. Daglig leder er satt til å lede og drifte barnehagen. En forutsetning for godt lederskap er godt samarbeid med barnehageeier, pedagogiske ledere og personalet for øvrig. Sikre gode rutiner for samarbeid med relevante institusjoner som kommune, skole, helsestasjon, pedagogisk-psykologisk tjeneste og barnevern.

Pedagogisk leder har pedagogisk ansvar for hvert enkelt barn, barngruppen, foreldre og skal lede sitt personale i tråd med rammeplan, barnehagelov og etter godt faglig skjønn. De skal iverksette og lede det pedagogiske arbeide i tråd med lederteam og ledelse forøvrig. Rammeplan og barnehageloven skal oppfylles gjennom pedagogisk arbeid. Planlegging, gjennomføring, dokumentasjon og vurdering.

Assistenten/Fagarbeidere utfører pedagogisk arbeid etter veiledning og kvalifikasjoner. En viktig forutsetning for god kvalitet i barnehagen er et kompetent personale.

Vikarer: I perioder vil vi ha vikarer time for time eller i midlertidige stillinger. Det kan skyldes sykdom, permisjoner og annet fravær. Vi verdsetter kompetanse, erfaring og streber etter dyktige vikarer.

Leirdalen Barnehage har personal med videreutdanning innen faglærerarbeid -spesialpedagogikk -veiledning- pedagogisk utviklingsarbeid - økonomiledelse -organisasjonspsykologi -Icdp sertifisert (International Child Development Programme)

Personalet skal vise evne til å ivareta hverandre for at alle skal trives og utføre en god jobb. Derfor jobbes det kontinuerlig med arbeidsmiljø. Alle har ansvar for egen og andres trivsel og saker skal derfor løses på lavest mulig nivå ved å gå tjenestevei. Vi har rutiner på hvordan løse saker best mulig og er tilknyttet PBL bedriftshelsetjeneste og PBL Mentor.

Arena for samarbeid og utvikling

Personalmøter. Planleggingsdager. Pedagogiske Lederteam møter. Avdelingsmøter. Drøftingsmøter. Planleggingstid. Medarbeider/utviklingsamtaler. Kurs og tverrfaglig treff i kommunen.

Samarbeid med andre faginstanser

For å gi et godt tilbud til et barn samarbeider vi med faginstanser som Pedagogisk Psykologisk Tjeneste, Barnevern, Spesialpedagogiske Tjenester, Logoped og Helseteam. Et nært og godt samarbeid med foresatte er viktig for å kunne gi barnet nødvendig hjelp og oppfølging. Det er foreldre som søker hjelp til barnet, men barnehagen kan i samarbeid med foresatte oppfordre og hjelpe til med å søke ekstra ressurs til barnet i barnehagen.

Barnehagens Plandokumenter

- * Lov om barnehager
- * Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.
- * Virksomhetsplan
- * Årsplan. Satsningsområder, Tema, Vurdering
- * Månedsbrev og Fagområdeplan. Månedsbrevet er i tråd med virksomhetsplan og årsplan.
- * Individuelle utviklingsplaner for barn med spesielle behov.
- * Opplæring og kompetanse plan. Fokus på kompetanse og utvikling hos den enkelte og Personalet som helhet.
- * Handlingsplaner for prosjekter og fagområder.
- * Kartlegging av sikkerhet og utbedringer. Skape arena for et godt læringsmiljø.
- * Handlingsplan for det psykososiale miljø .
- * Hms planer

Visjon for Leirdalen Barnehage

Leirdalen Barnehage skal være et sted der vi gir barna omsorg, trivsel og utvikling i trygge omgivelser og vil gjennom små og store opplevelser skape magiske øyeblikk som beriker barnas hverdag.

I Leirdalen jobber vi med overordnede begreper som vi mener har betydning for utvikling av den gode barndom. Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Det overordnede er alltid «til barnas beste.» Bærekraftig utvikling er å være bevisst holdninger og tankesett. Barna skal lære å ta vare på seg selv og omgivelsene. Vise solidaritet og forstå at slik vi handler i dag får konsekvenser for morgendagen.

Stabile og kompetente voksne: Det gir trygghet for barnet å møte omsorgspersoner som kjenner dets behov og potensiale. Vi vektlegger kompetanse og jobber aktivt for stabilitet.

Omsorgsfull relasjon: Likeverd, respekt, toleranse og innlevelse er basis for god omsorg i alle situasjoner i barnehagens hverdag. God omsorg skaper tillit som gir trygghet og utvikling for barnet.

Felles verdi av fellesskap: Barnet skal bli sett som enkeltindivid og som verdifull for fellesskapet. Vi feirer tradisjoner sammen og utøver aktiviteter på tvers av huset. Vi er alle samlet morgen og ettermiddag og i fellesferien. Vi styrker fellesskapet med turopplevelser, sanger, samlingsstund, hvilestund, kor, måltider, felles feiring av høytider, lek, vennskap på tvers.

Vennskap: Vi legger til rette for at vennskap oppstår. Det gir mening og trivsel å ha en venn. Det er viktig å lære barna betydningen av samhandling på tvers av ulikheter, funksjonsnivå, kjønn, alder, kultur og religion. Mangfold er ressurs i barnehagen. Vi vil trekke frem andre kulturer og land i tillegg til vår egen. Likeverd er ikke å behandle hverandre likt, men å anerkjenne hverandres ulikheter. Vi fokuserer ikke på bestevenn begrepet. Det kan virke ekskluderende så vi legger mer vekt på å ha en venn i fellesskap og som tilhørighet. Venner passer på hverandre.

Positiv samspillerfaring: Gjennom handlinger og opplevelser erfarer barnet seg selv og sine omgivelser. Positivt samspill gir grunnlag for selvstendighet og trygg identitet. Samspillet må være preget av gode følelser og evne til innlevelse. Gjennom ulike situasjoner og relasjoner får barnet varierte samspillerfaringer.

Anerkjennende kommunikasjon: En relasjon skapes i det formelle og uformelle møte med barnet. Å være bevisst på god kommunikasjon er viktig. Lytte, forstå, bekrefte og samhandle. Å anerkjenne er å se og akseptere barnet som det er. At det har sin rett til mening og uttrykk som alle andre. Gjennom bevisst kommunikasjon og anerkjennelse gir vi grunnlag for god selvfølelse.

Selvfølelse og Selvtillit: Selvtillit og selvfølelse er ikke det samme. Selvfølelse er den indre oppfattelse vi har av oss selv. Den verdi vi tilegner oss. Selvtillit er knyttet til prestasjoner og egenskap vi besitter. Vi er opptatt av å skape rammer for utvikling av god selvfølelse gjennom positiv, støttende kommunikasjon og barns medvirkning. Prestasjoner og talenter er bonus. Positiv følelse av egenverdi er det viktigste vi kan overføre til barna.

Ros er svært nødvendig, men ukritisk og overveldende ros kan virke motsatt. Barnet trenger god og kjærlig bekreftelse på hvem det er og at det er elsket ubetinget. Barnet trenger en sunn og riktig tilbakemelding på hva det presterer. Oppmuntring og støtte er viktig slik at barnet ikke gir opp for tidlig. Flinkbegrepet er ikke lurt å bruke overfor barn i vanlige gjøremål som å spise eller går på toalettet osv. Det er naturlige gjøremål som ikke skal gjøres til en prestasjon. Sett heller ord på handlingen, opplevelsen og følelsene.

Språk: Barnehagen skal bidra med begrepstrening og utvikle språket som kommunikasjonsmiddel. Barnehagen byr på et rikt språkmiljø. I dialogen skal den voksne tilføre nye begreper og uttrykk. Gjennom språket lærer barnet å sette ord på vanskeligheter og gleder. Barn fra andre land oppmuntres til å bruke sitt morsmål, men barnehagen må også bidra til at det norske språk aktivt læres. Å være tospråklig er en ressurs. Vi vet at utagering, slåing og biting avtar jo mer språk, ord og setninger barnet mestrer. Vi bruker mye sang, rim, regler, lytte og bevegelsesleker. Trener oppmerksomheten mot lyd og bruker preposisjoner og tall.

Språksprell, Språklek, Snakkepakken: Er metodiske opplegg som stimulerer barnets nysgjerrighet, lekenhet, språkgehør, uttale og begrepstrening. Disse oppleggene er implementert i barnehagen og brukes aktivt. Det har hatt gitt god effekt på barnets språklige utvikling.

TRAS- tidlig registrering av språk utvikling: Vi bruker Tras som metode for kartlegging av barnets språk. Vi bruker ikke tras på alle, men på de vi ønsker å undersøke nærmere slik at barnet får kartlagt sine språklige kompetanse og forståelse før de begynner på skolen. Det hjelper barnehagen og foreldre i arbeidet med videre tiltak hvis nødvendig. Ved eventuell oppmelding til PPT ønsker kommunen at barnehagene bruker «Tras» og «Askeladden» og/eller «Fokus» som kartleggingsverktøy. «Alle med « er også et opplegg vi bruker for å forstå barnets helhetlige utvikling. Barnehagen vil til enhver tid vurdere kvaliteten i det å kartlegge og bruken av diverse kartleggingsverktøy.

Realfag

Leirdalen Barnehage har vært en del av et realfagprosjekt i kommunen. Det startet i 2016 med felles samlinger av rektorer, styrere, representanter fra kommunen og høgskolen i Bergen. Målet har vært å få til en helhetlig strategi plan som skal bedre barn og unges kompetanse innen realfag i Meland kommune. Lærere og barnehagelærere skal tilegne seg økt kunnskap og kompetanse innen realfaglige tema i barnehage og skole. Udir har stått bak prosjektet som er landsomfattende.

Leirdalen Barnehage har kontinuerlig fokus på realfag i aktiviteter og opplegg i barnehagen. Personalet er skolert og kurset til å tenke tverrfaglig og bruke realfaglige begreper og opplegg i leken og i hverdagsaktiviteter. Mattemeisene og forskningsspiren m.fl. er inspirasjonskilder. Det å lære barn å undre seg, stille spørsmål er en utfordring men veldig viktig å fokusere på.

Barnehagens digitale praksis.

Rammeplanen sier at «vi plikter å utforske kreativ bruk av digitale verktøy sammen med barnet. «Derimot skal det ikke dominere barnets hverdag. Vi skal vise dømmekraft når det gjelder bruk av digitale verktøy og være kritisk til informasjon som ligger tilgjengelig. Men barnehagen skal støtte opp om barnas læreprosesser som innebærer bruk av digitale verktøy. Vi lever i en verden der digital kompetanse er kommet for å bli og som vi må være en del av.

Glede og Humor: Glede og humor er nødvendig og skal ha sin plass i barnehagen. Humoren må være varm og ikke ekskluderende. Humor er som medisin for store og små. Den voksne bør være lydhør og følge opp humoristiske innspill. Det skal ikke brukes ironi med barn da de vanskelig forstår dobbeltbetydning. Vi feirer mange festligheter i barnehagen og har derfor mange anledninger til å le mye og ofte. Humor er viktig metode å bruke for å hjelpe barn til å forstå begreper på liksom/ på lek. Humor får frem smil og er viktig i rollelek.

Progresjon. Planarbeidet- Fagområdene, samling stund, aktiviteter, turer, innhold, språk og lek er lagt opp etter alder og modenhet. De yngste og eldste i barnehagen får ulike muligheter og utfordringer tilpasset evne til mestring, læring og glede. Det skal være en utvikling fra liten til størst med nye opplevelser og erfaringer.

BARNEHAGENS VERDIER: Barn og barndom, Demokrati, Omsorg, Mangfold og gjensidig respekt, Felleskap, Likeverd og Likestilling, Bærekraftig utvikling, Livsmestring og Helse, Ny rammeplan trådte i kraft august 2017. Vi er i prosess med å definere våre verdier i Leirdalen Barnehage. Hva vi mener med de ulike begrepene. Det er et arbeid som tar tid og som vi skal jobbe videre med og der hele personalet er involvert. Verdier er ikke bare fine ord, men må være diskutert i fellesskap og gjenspeiles i praksis. Vi vil lage et eget verdi hefte når vi har definert og konkludert.

MI -DE MANGE INTELLIGENSER: Leirdalen Barnehage jobber etter Mi som er en læringsteori utviklet av professor Howard Gardner. Denne læringsteorien følger samme intensjonen i Barnehageloven og i forskriften til Rammeplan for Barnehager.

Hvem er Howard Gardner: Howard Gardner f: 1943 er utdannet psykolog fra Harvard University der han også jobber som professor. Han har utarbeidet en læringsteori om de mange intelligenser. 7 forskjellige intelligenser har han beskrevet i sin teori, men har senere presentert nummer 8, den naturalistiske intelligens og jobber videre med at det kan være flere.

De åtte intelligenser: *Personlig Intelligens, Sosial Intelligens, Kroppslig/motorisk intelligens, Språklig intelligens, Musikalsk Intelligens, Romlig /visuell intelligens, Logisk/matematisk intelligens, Naturalistisk intelligens.* Alle mennesker er i besittelse av alle intelligenser og hos det enkelte mennesket er noen intelligenser sterke og andre ikke så høyt utviklet. Vi er alle "kloke", men med hver vår sterke områder. De «svakeste» sidene hos den enkelte kan utvikles til rimelig godt kompetansenivå, derfor må vi også være oppmerksom på utviklingen av disse. Våre intelligenser er under stadig utvikling uansett om vi er barn eller voksne. Derfor har den pedagogiske praksis i barnehagen en betydning for barnas utvikling og læring.

Howard Gardners definisjon av intelligens: "Evne til å løse problemer eller skape produkter som har mening eller funksjon i en bestemt kulturell sammenheng eller samfunn." Alle må få mulighet til å oppdage sine egne sterke sider, og få selvtillit og lyst til å lære ved å utvikle sine potensialer. Denne definisjonen bryter med vår tradisjonelle oppfatning å tenke intelligens på: At intelligens er statisk og entydig størrelse, som kan måles med en test. HG mener at alle som kan løse problemer og skape produkter i den sammenhengen de er i er intelligente mennesker.

BETYDNING FOR PRAKSIS I BARNEHAGEN: Denne læringsteorien får betydning for praksisen i barnehagen. Alle barn skal få mulighet til å få alle intelligenser stimulert slik at de får brukt hele seg. De skal få møte ulike voksne som er med på å utvikle intelligensene og fremme læring. I barnehagen skal vi ha tilgjengelig materialer og ulike læringsmiljøer hvor barna kan få stimulert intelligensene og få økt sin lyst til å lære. Vi deler aktiviteter inn i soner, kroker og rom der barna kan rullere og få stimuli av ulik karakter.

ROM OG SONER: *Einstein* (forskningsrom-fysikk, matte, natur og teknologi) - *Paletten* (maling, forming, håndverk -teknikk -kunst, kultur og kreativitet)- *Spell and Tell* (språk, tekst, kommunikasjon og realfag)- *Lesekroken* (les, lytt, filosofi, hvil) -*Atleten* (bevegelse, samarbeid, samhold)- *Bygg og Anlegg* (lego, konstruksjon. bil, bygg, Tall.Rom, form, teknikk) *Familiekrok* (rollelek, nærmiljø, samfunn, butikk) - *Musikk og fantasikrok* (drama, musikk, fremvisning) - *Sansemuligheter*. Vi skal evaluere og endre noe da vi ser at bruken, barnegruppene og alder er blitt annerledes og har endret seg. Det har kommet ny kunnskap om rommet som den 3 pedagog.

Friluftslivrommet er det største rommet vi ferdes i og hvor vi finner natur materiale, insekter, krypdyr osv som vi kan forske på. Natur og miljø

BARNEPROFIL: Pedagogene vil lage en profil på barnet og kartlegge barnets sterke sider og hjelpe barnet med hva de må øve mer på. **Målet er: Gjøre barnet personlig og sosial kompetent før skolestart.**

EGENPROFIL: Personalet kartlegger sine egne sterke sider og bevisstgjøre hva og hvor en selv kan bidra med sin styrke. Være obs på mangfold ved rekruttering

DEN GODE STOL: Barna sitter i den gode stol ved bursdager. Bli bekreftet positivt av de andre barna. Lære å ta imot ros og gi ros

BARNEHAGENS INNHOLD: *Gode opplevelser:*

I Leirdalen Barnehage får barnet mulighet til varierte opplevelser som beriker hverdagen og gir hver enkelt barn glede og utfordringer tilpasset alder.

Natur prosjekt: Vi går tur i ulendt terreng som skog og mark. Vi oppholder oss i nærområdet

Mål: Opplevelser i natur, læring, god fysisk utfordring og samhold.

Barna er delt inn i grupper og rullerer på ulike aktivitetstilbud der vi har tilgang til Båt -fjæra - Lavo -Gapahuk- Grønnsaks hage.

Bibliotek. Vi samarbeider med Meland offentlige bibliotek og har tilgang til skole biblioteket på

Rosslund. Det siste nye er en bibliotekbuss som heter NYFIKEN. Den kjører til barnehager. **Mål:**

Barna skal få mulighet til å bli glad i bøker, få økt leselyst og stimulering gjennom litteratur.

Delta og medvirke: Barnet skal delta i hverdagslivet og være med i de ulike gjøremål i barnehagen. Lage mat, dekke bord, ta ansvar og rydde etter seg. Store barn hjelper mindre barn.

Mål: Bli selvstendig. Se sammenhengen i hverdagen. Utvikle forståelse for viktigheten av å ta ansvar for seg selv og andre når det trengs. Ansvar må sees i forhold til alder og mestring.

Motorisk mestring. Vi lar barna være aktive og bruke kroppen sin. Vi låner skolens gymsal hvis den er tilgjengelig og vi bruker naturens ulendte terreng. Vi har også pute rom med klatrevegg som er svært populær. God motorisk trening er bra for all kognitiv og språklig utvikling.

Mål: Kroppslig mestring og allsidige bevegelser og utfordringer.

Musikk/Drama/Kor: Gjennom musikk og drama får barna oppleve mangfold av sansing, opplevelser og skapende virksomhet. Ved musikk er vi opptatt av at opplevelsen teller mer enn at det skal være musikalsk riktig. Musikken skal favne alle og skape interesse og glede. Vi må ha voksne som tør by på seg selv. Vi har eget barnekor. Musikkinstrumenter skal være synlige og tilgjengelige for bruk.

Håndverk/Teknikk: Barna trenger mulighet for å kunne utrykke seg og være skapende individer. Håndverk/teknikk er et mål i seg selv, men også et middel for å nå mål. Som mål skal barnet få erfaring med ulike type aktiviteter, materiale og verktøy både inne og ute. Det beriker og utvikler fantasi, skaperevnen og gir mestring og glede. Som middel vil barnet gjennom skapende aktiviteter få konkretisert egne tanker og følelser i samhörighet med andre.

Samlingstund: Felles samling i løpet av dagen. Barn byr på seg selv eller er bare tilstede i det. I løpet av uken er man gjennom fagområdene i Rammeplanen. Vi har delt inn barnegruppen etter alder. Kråkebollene, sjøstjernene og førskolegruppen. Lillebjørn har eget opplegg.

Mål: Ei tid for samhold, lytting, medvirkning, lek, læring sang og moro. En mulighet til å holde en venn i hånden. Engasjement og evne til innlevelse hos den voksne er en forutsetning for en vellykket samlingsstund.

Kosthold og hvile: Barna får smøremåltid eller varm mat og frukt hver dag.

Vi fokuserer på sunn, variert og næringsrik mat og drikke. **Mål:** Gi barn gode sunne matvaner som gir økt trivsel, helse og bedre konsentrasjon. Matsservering i barnehagen er enkel, lett å tilberede og er et ordinært tilbud der vanlig melk inngår som del av kostholdet. Ved spesielle allergier eller intoleranse må det være dokumentert av lege. Barnehagen kan ikke utelate eller tilberede spesielle dietter uten legeerklæring. Ved spesielle ønsker som økologisk mat - bortfall av sukker, e stoffer og annet er det et foreldreansvar. Ta gjerne med egen mat hvis ønske om det. Vær i dialog med pedagogisk leder. I løpet av dagen legger vi til rette for rolig, avslappet aktivitet og eventuelt hvile.

Fiskesprell: Vi er en fiskesprell barnehage som innebærer at fisk er en del av vårt kosthold og hvor vi vektlegger fisk og sjømat som sunn næringsrik mat.

Bursdag: Vi feirer bursdager helt uten kaker og snop. Vi bekrefter barnet på en alternativ måte. Barnet er ordensbarn, får velge og bestemme sanger, sitte i bursdagstolen der de andre barna gir anerkjennelse og ros. Vi feirer med flagg, krone og tegnemappe.

Planer: Satsningsområde: Barnehagen velger en fordypning fra rammeplanen det satses på i årsplanen.

Prosjekt / Tema: Vi velger tema og prosjekt som varierer i tid størrelse og omfang. Opplegg og innhold tar hensyn til barnets alder og modenhet. Det vil være knyttet til MI (de mange intelligenser) og rammeplanens fagområder. Å jobbe i prosjekter er en metode vi vektlegger. Det lages små og store prosjektplaner gjennom året.

Steg for Steg: Steg for Steg er et selvutviklingsprogram som Leirdalen jobber etter. Det er en måte å kommunisere på som har fokus på det positive og hvordan vi kan forsterke det. Det vi har fokus på får vi mer av. Barn og voksne trener på sunn selvhevdelse, god konfliktløsning og trening av empati. Det skaper trygge barn som blir gode på å samhandle med andre mennesker. Barn skal anerkjennes når de gjør bra ting.

Konflikt og Konsekvens.

Konflikt og konfliktløsning er en helt normal del av barns dannelse og er mer eller mindre aktivt tilstede i et barns liv. Barn trenger veiledning og hjelp til å stå opp for seg selv, men også å lære seg å tilpasse seg andre individer og situasjoner. Vi jobbet i gruppe med case av barn som havner i konflikt på en eller annen måte og av ulike årsaker. Hver gruppe utarbeidet deretter noen kjøreregler for forebygging, håndtering og løsning. **Liten avdeling:** Forklare, fjerne fra situasjonen, roe ned, møte barnet med følelser, anerkjenne, følge opp barnet. Foreslå andre aktiviteter, avlede, være i forkant, meta kommunisere, oppfordre til prososial atferd. Ved slåing: Vekke empati, påkoblet voksen, positiv voksenkontakt, identifisere barnets følelser. **Stor avdeling:** Voksen tilstede, være i forkant av handling, forklare hva er lov, foreslå andre alternativ, anerkjenne egne følelser og selvhevdelse hos barnet, God tilknytning i forkant, til yngre barn bruke korte setninger. Avlede, Coache. Hva med de som blir slått. Regler som avklares på forhånd skaper trygghet.

Konsekvens: Ved plaging, ubehag, mobbing, utestenging si STOPP. Forklare, roe ned, Selvhevdelse på en positiv måte. Tålmodighet, ordne opp i konflikt. Selvregulering. Kan bruke konsekvens ut dagen, men BLANKE ARK DAGEN ETTER.

Dager vi markerer: Hjelp andre barn - Advent - Lucia- Nissefest- Karneval/Fastelaven - Påskelunsh -Sommerfest - Bursdager. **Tradisjoner:**

- Fjelltur: Voksne og barn tar dagstur til fjells og omegn.
- Gårdsbesøk: Barnehagen besøker gård i nærmiljøet og blir kjent med dyr.
- Tur til arbeidsplass i nær miljøet, fiskeoppdrett.
- Julevandring i Meland kirke.
- Jule fremvisning på Rossland Skule
- Tur til byen. «Vil vite» eller annet.
- Lucia med tog til arbeidsplass og eventuelt institusjoner.
- Sommerfest og avslutning for 6 åringer med litt fremvisning som gir et glimt av hva barna har lært og opplevd i løpet av året. Foreldremedvirkning

OMSORG, LEK OG LÆRING

- sikre hvert barn innflytelse på egen hverdag

Empati: For å kunne handle omsorgsfullt i møte med andre mennesker krever det evne til innlevelse. Empati er medfødt, men må stimuleres og utvikles. Det innebærer at barn må bli veiledet i sin væremåte av empatiske kompetente voksne. Det er viktig å trene opp evnen til å håndtere et samspill. Vi vil vise barn at med språk og forståelse kan barnet løse konflikter på en bra måte. Å kunne sette ord på følelser hjelper også barnet å forstå seg selv og andre bedre.

Personalets rolle:

- Være oppmerksom på hver enkelt barn og situasjoner som oppstår.
- Ikke gripe inn i en konflikt hvis barna er i stand til å løse den bra på egenhånd. De må få øve seg.
- Åpne opp for dialog og la barna komme med sitt syn på saken.
- Støtte, veilede og vise løsninger.
- Ha tid til viktige gjøremål som bleieskift, av/påkledning, måltid, lek og undring.
- Forebygge stress ved å gi ro til barn som trenger å følge sitt eget tempo.

DEN VIKTIGE LEKEN - BARN SOM LEKER LÆRER -BARN SOM LEKER ER GLADE BARN

"Å Leke er lærende og lære er en lek." Hvorfor er leken så viktig? «Så lenge de får være med er det kilde til kjærlighet og gir tilknytning til fellesskapet» (Ohman , Alvestad)

Lekens kjennetegn er at den er en frivillig aktivitet som barnet selv velger å delta i. Lek har sin egenverdi og i tillegg til ren glede fungerer den også som kanalisering for barnets indre følelsesliv. I lekens mange uttrykksformer lærer barnet å ta andres perspektiver og skaffe seg kunnskap og innsikt på mange områder. Mange voksne tenker at barn må gjøre noe mer fornuftig enn å leke. Dette er så feil. Det er mye læring og utvikling som skjer gjennom lek. Det er mange sosiale koder som skal forstås og barn søker bekræftelse av verden der ute gjennom lek. I leken finner de seg selv og andre. Voksne skal hjelpe barn som ikke kan leke slik at de lærer å samhandle og kunne late som. Evne til fantasi er viktig. Derfor er lek et av de viktigste gjøremål i barnehagen. Både den strukturerte lek og frileken. Lykkelig er de barna som mestrer leken og som får tid til å leke lenge og uavbrutt. Leke materiell bør oppfordre til fantasi og kreativitet og bestå av mange deler som kan settes sammen. Lekerommet er den 3 pedagog.

Personalets rolle:

- Personalet skal legge til rette og organisere rommet slik at det innbyr til kreativ og inspirerende lek for den enkelte og fellesskapet.
- Personalet skal fremme inkluderende lekemiljø slik at alle kan delta og erfare glede i lek.
- Observere, støtte og veilede barn i lek og samspill på barnas premisser.
- Være bevisst på egen rolle og ta initiativ slik at alle kommer inn i leken.
- Sette av tid til allsidig lek inne og ute.
- Ha tilgjengelig variert og utfordrende materiell og lekeutstyr som er tilpasset barnets evner og modenhet.
- Støtte barn som vil leke sammen på tvers av huset
- Ta vare på vennskap som oppstår.
- Leken er på barnas premisser og ikke avbryte en god lek unødig.

Danning: Barna er en del av demokratisk fellesskap. Der samhold og solidaritet er viktig å fremme. Barna skal få være prøvende og nysgjerrige på egne vegne og samtidig lære å forstå at de er en del av fellesskapet, har tilhørighet til samfunn, natur og kultur. Vi skal bidra til at barnet få uttrykke egne meninger og få ha kritisk tankesett og invitere dem inn i utforskende samtaler. Vi må gi barna ulike erfaringer slik at de mestrer å håndtere det realistiske livet de er en del av.

Læring : Barn lærer gjennom alt de opplever og erfarer. Hvordan personalet møter barnet med ord og kroppsspråk preger kvaliteten på læringen. Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, undring og lærelyst. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. All læring bør være lekeorientert. Lek er motiverende og all læring som er selvmotivert er den beste form for læring. Da stiller barn egne spørsmål de ønsker å finne ut av selv.

Personalets rolle:

- Legge til rette for opplevelser, erfaringer og aktiviteter som bidrar til økt kunnskap og forståelse.
- Være tilpasset alder og modenhet.
- La barnet oppleve mestring og glede.
- Undre seg sammen med barnet mer enn å fastsette fasitsvaret.
- Bruke naturen som læringsarena.
- Stimulere kreativitet gjennom utprøving og feiling.
- Være anerkjennende
- Ha fokus på prosessen mer enn produktet. I rammeplanen er fokuset klar på at barna skal ha gode opplevelser underveis. Vi jobber derfor prosessorientert mer enn resultatorientert.

Tid er inkluderende: Tid er ikke noe vi får, men tar oss tid til. Vi skal ikke rekke noe som er viktigere enn det vi har akkurat nå. Enhver situasjon og hvert minutt i et barns liv er betydningsfull. Det er viktig at det er tid nok til det vesentlige. Prioritering er derfor viktig. Barnets trivsel i fokus. Inkludering er et voksenansvar.

Personalets rolle:

- Ha tid til å lytte, se, prate, trøste, kose. Være til stede ikke bare fysisk, men også mentalt. Forebygge og hindre at barn blir ekskludert og mobbet. For at det skal defineres som mobbing må det foregå systematisk «plaging» der barnet gjennomgående blir ulykkelig og over tid. Å være skiftende populær og upopulær er normalt og en naturlig erfaring. Barn vil også erfare at motgang kommer og går og at det gir styrke å være forberedt og i stand til å takle det.

Barns medvirkning: Rammeplanen sier: "Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet." . **Personalets rolle :** I Leirdalen Barnehage jobber vi med barnesamtaler der den voksne samtaler med hvert enkelt barn. Ved gjennomføring av observasjoner og dialog skal personalet være lydhør for det barnet uttrykker verbalt og nonverbalt. Derfor må alle gi og ta i beslutningsprosessen. Gjennom medvirkning ivaretar vi det viktigste. Barnets integritet. Vi ser det som positivt å invitere barn inn som deltaker i saker som angår dem. Deltakelse lærer barn at de er en del av et fellesskap der det er mange hensyn å ta. Barna opplever seg som bidragsyttere. Personalet skal bruke tankekart for å få frem barnas tanker, ønsker, tale og meninger.

Medvirkning handler ikke om at barnet skal bestemme og ha ansvar det ikke er i stand til å ta, men det skal bli sett og hørt. Små barn uten verbalt språk uttrykker seg nonverbalt og de voksne må være sensitive og tilstedeværende. Eks: Barnet kan ikke bestemme å gå uten lue når det er kaldt, men det kan bestemme om det vil ha den blå eller røde lua. Barns medvirkning er også en viktig årsak til at våre månedsplaner ikke skal være for detaljert eller forutbestemt. Det kan skje uforutsette ting som påvirker en plan.

Fagområder: Det er 7 fagområder i rammeplanen som skal gi barn kunnskap og kjennskap til sentrale og aktuelle områder. De vil sjelden opptre isolert, men gå over i hverandre ved tema og prosjektarbeid i barnehagen. Noen ganger vil vi velge et fagområde og fordype oss i det over en lengre periode. Det vektlegges krav til planlegging og organisering. Vi tenker progresjon i læringen slik at barnet får utfordringer og ny kunnskap etter alder og nivå. Barnehagen plikter å bruke ulikt materiell og utstyr, teknologi og digitale verktøy, spill, bøker og musikk i arbeidet med fagområdene. Fagområdene er i stor grad de samme som barn senere møter som fag i skolen. Vi vil utarbeide progresjonsplaner tilknyttet fagområdene /satsningsområdet

Fagområdene er:

- Kommunikasjon, språk og tekst.
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn
- Antall rom og form

Overganger

Å starte i barnehage er en overgang for et barn. Sammen med foreldre er det viktig at vi gjør overgangen på en trygg og god måte. Det skal være tett oppfølging den første tiden slik at barnet etablerer trygghet til å leke, utforske og lære. Det samme gjelder bytte innad i barnehagen.

Når barnet skal over i skolen er det viktig at barnehagen og skolen legger til rette for et samarbeid for å sikre barnets beste i skolen. Besøk til skolen og skolefritidsordning slik at barnet vet litt om hvor det er og hva som skjer. Vi bruker gymsal og bibliotek. Deling av informasjon og kunnskap til rektor ved skolen skal tillates av foreldre.

SAMARBEID MED BARNAS HJEM

- gi foreldre reell innflytelse på barnehagetilbudet

Barnehagen skal bistå hjemmet i deres omsorg og annet til beste for barnet. Et godt samarbeid og dialog mellom barnehagen og hjem er en forutsetning for trivsel og utvikling hos barnet. Barnehagen og foreldre skal bistå hverandre for å forebygge ekskludering og mobbing i barnehagen. Barnehagen har taushetsplikt.

Foreldresamarbeid: Vi vektlegger åpenhet, respekt og informasjonsutveksling til barnets beste. Vi inviterer derfor til foreldremøter og foreldresamtaler i barnehagen.

Vi har foreldresamlinger og foreldresamtaler årlig. Pedagogisk Leder er ansvarlig for innkalling og gjennomføring av samtalen. Det er svært viktig at saker fra foreldre som gjelder fag eller saker vedrørende eget barn rettes til pedagogiske leder eller daglig leder.

Vi vil prøve så godt vi kan å finne gode løsninger sammen. Barnehagen skal være en arena for trivsel, læring og omsorg for barnet. Et barn er ikke alene, men befinner seg i et stort fellesskap med mange dynamiske mennesker som alle skal ha litt hver. **Mål:** Skape felles plattform, forståelse og tillit til beste for barnets trivsel, utvikling og læring.

Hente og bringe barnet: Hver dag leveres og hentes barnet og foreldre har anledning til å ta opp saker med personalet og spørre hvordan dagen har vært. Vi vet at barn lever i nuet og er ikke så opptatt av det som hendte litt tidligere på dagen. Vi har rutine på Tavla "Dagen i dag" informasjon som dere finner på vår hjemmeside.

Primærkontakt: Når barnet starter i barnehagen er det en fast person som har ansvar for å følge opp barnet og foreldrene i tilvenningsfasen. Når barnet er trygg og har funnet sin plass vil det søke seg til andre voksne. Det er gunstig for barnet at det etter hvert skapes tillit til flere voksne i barnehagen. **Mål:** Trygghet i startfasen for barnet og foreldrene. Følge opp informasjon fra hjemmet og barnehagen slik at barnet blir best mulig ivaretatt fra starten av.

Informasjon: Vi har noen rutiner for å formidle informasjon til foreldre

- Informasjonsskriv tilsendt ved oppstart.
- Utdeling av informasjon på mail og begrenset informasjon i posthulle. Foreldre sjekker posthulle.
- Begrenset oppslag på tavle og dør. Foreldre ansvarlig for å lese oppslag.
- Planer - Møteinnkalling- Referat sendes på mail.
- Hjemmeside

Foreldre sender melding til barnehagen på sms eller ringer.

- Når barnet er syk, har ferie eller er borte fra barnehagen.
- Når andre ukjente skal hente barnet.

Foreldretreff: Ved enkelte anledninger på høsten, i jula og om sommeren inviteres foreldre til barnehagen for et formål, treff eller samhold. **Mål:** Styrke fellesskapet mellom hjem og barnehage.

Foreldreråd og Samarbeidsutvalg SU: "For å sikre godt samarbeid med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg." Foreldrerådet består av alle foresatte til barna og de velger representanter til å sitte i SU. Foreldrerådet kan også danne et arbeidsutvalg som står fritt til arrangere aktiviteter, juletreff. SU skal være et rådgivende kontakt skapende og samordnende organ. SU utvalget bidrar til godkjenning av planarbeidet. I de tilfeller en barnehage er privat og et samvirke velger foreldrerådet et styre.

PLANLEGGING, DOKUMENTASJON OG VURDERING

- gjennomføre systematisk vurdering av barnehagens arbeid

Barnehagen har et mandat som pedagogisk virksomhet. I plandokumentene velges det områder som planlegges, dokumenteres og vurderes. Det er ikke forenlig å ha så detaljerte og styrt planer at det går ut over spontanitet og barnets medvirkning.

Planarbeid:

Vi har 3 delt planarbeid: (Virksomhetsplan) - (Årsplan og Fagområdeplan) - (Månedspan, prosjektplaner og progresjonsplaner)

Virksomhetsplan sier noe om overordnede mål som er gjennomgående over lengre tid. 3- 5 år.

Årsplan er ferskvare det aktuelle år og tar for seg det vi vil lære mer om i en tidsperiode på 1 år. Fagområdeplan lages sammen med årsplan. Progresjonsplan for fagområdene skal lages etter den siste nye rammeplanen.

Månedspan utarbeides i tråd med virksomhetsplan og årsplan. Alle planene må sees under ett og er i tråd med rammeplanens fagområder og intensjoner. Månedsbrev skal inneholde mer detaljert om mål, kriterier, medvirkning, progresjon, voksenrollen og metode. Medvirkning og progresjon er individrettet og i konstant «forandring» Vi evaluerer planarbeidet kontinuerlig. Det er viktig å vite at planarbeidet ikke er statisk. De er fravikelige og skal kunne endres på etter barnets interesse, nivå, medvirkning, trivsel og uforutsette hendelser.

Månedsbrevne skal gi et tilbakeblikk på hvordan det gikk med opplegget. Hvordan gikk det i praksis og hvordan opplevde barna det. Hva lærte personalet. Meningen er å foredle, forbedre og fornye.

Vurderingsarbeid: For å bedre kvaliteten på arbeidet er vurdering en metode for å analysere, forstå og forbedre innholdet og samspillet i barnehagen Vi har som motto at det er lov å feile, men vi skal lære av feilene.

Ved kontinuerlig vurdering av planer og opplegg økes bevisstheten på hva som fungerer og hva som ikke gjør det. Planer må tilpasses og fornyes i takt med barnets ståsted, behov, interesse og barnegruppens fungering.

Rapport. Pedagogiske ledere skal skrive rapport til daglig leder hver måned som gjelder mål, foreldresamarbeid og arbeidsmiljø. Hensikten er å forebygge og sikre bedre informasjon og kvalitet.

Kollegabasert vurdering: Vurdering av voksenrollen er en forutsetning for bedre refleksjon og kompetanse hos den enkelte. Kompetanse er grunnlaget for kvalitet. Vi setter fokus på praksis og intensjonen er bedre samsvar mellom det den voksne sier og gjør. Eget felt om vurderingsarbeid i Årsplanen.

Mål og kriterie i det pedagogiske arbeidet:

Vurderingsarbeidet skal synliggjøre hvilke mål vi har for den praksis vi vil endre eller bekrefte. Vi skal også begrunne valgene vi tar. Kriteriene hjelper oss å nå målene som er satt. Metoder for å nå målene er observasjoner, samtaler, praksisfortelling, barnemedvirkning og skriftlig rapportering.

